

Liviu ȘOPTELEA

TEHNICA PICTURII ÎN ULEI

Cuvinte cheie: pictură, pictură în ulei, suport pictural

Tehnică clasică descoperită de frații Van Eyck, cea mai răspândită – probabil – pentru posibilitățile tehnologice și de expresie pe care le oferă: transparență sau opacitate, matitate sau aspect „apos”, o execuție fină sau aspră, folosirea cuțitului sau a pensulei, retușarea pe ud sau reveniri pe uscat, tehnica picturii în ulei se folosește cu succes și astăzi, pe diferite suporturi rigide, semirigide și flexibile.

a.) Suporturi rigide: piatră, tencuială, metal, sticlă, lemn.

b.) Suporturi semirigide: hârtia maruflată pe pânză, carton, pergament, pânză maruflată pe altă pânză.

c.) Suporturi flexibile: hârtia, pânza.

Dizolvantul care-i dă și numele este de proveniență diferită: ulei de mac – fluid și mai puțin siccativ, ulei de nucă – mai galben și mai fluid, ulei de in fierț și decantat.

Deoarece uleiul atacă cu timpul fibra textilă, pânza se tratează cu un grund special – clei de oase combinat cu alb de zinc și terebentină. În general se folosește pânza de in, bumbac sau în combinație. Uscarea picturii este de lungă durată, la suprafață între două – cincisprezece zile, în profunzime într-un an, avantajul fiind că se pot face retușuri și modelări.

Astăzi găsim în comerț pânză gata întinsă pe șasiu și tratată cu grunduri speciale, universal pentru culori ulei, acrilice și tempera.

În continuare voi prezenta o lucrare în ulei pe pânză a pictorului **Mihai Bandac**, născut la Lucăcenii, jud.Satu Mare, pe 5 octombrie 1939. Pictorul este absolvent al Institutului de Arte Plastice ”Nicolae Grigorescu” București, din 1964, iar în 1968 devine membru Uniunii Artiștilor Plastici din România.

A fost lector la I.A.T.C. ”I.L.Caragiale” în București și a participat la numeroase expoziții în: Polonia, Germania, Franța, U.R.S.S., Turcia, Portugalia, Bulgaria, Cehoslovacia, Spania, Egipt, Israel, Iugoslavia, România, etc. De asemenea a avut numeroase expoziții personale la București, Roma, Haga, Sofia, Constanța, Târgu Mureș, Brașov, Sibiu, Oradea, Cluj, Baia Mare, etc.

Este prezent în diferite colecții de stat și particulare, atât în România cât și în străinătate, având numeroase premii. Giulio Carlo Argan, spune la Roma în 1973: “...trebuie să recunosc că această pictură se situează la un nivel intelectual foarte elevat, pune o problemă critică foarte actuală și, în acest moment, pictura lui Mihai Bandac conține și conservă aspecte ale încrederii în oameni, în realitate...”

Lucrarea *Dimineață de iarnă*, realizată în ulei pe pânză având dimensiunile 60cm x 60 cm este în colecția Muzeului Județean Botoșani, făcând parte dintr-o serie de expoziții intitulate sugestiv și vivaldian „Anotimpurile”.

Pictura este elegantă prin simplitate, vederile din natură seduc, iar profunzimea jocurilor armonice deschide porți misterioase spre un tărâm al culorii și luminii.

Mihai Bandac face parte din frontul coloriştilor puri, poetici și ne conduce printre formele adânci ale lirismului. Având un limbaj plastic foarte modern și propriu, cu o rafinată gamă de griuri, compoziția realizată cu mijloace minime – dar cu expresivitate maximă – îndeamnă la meditație. Natura se copleșește și ne poartă prin imperiul bucuriei de a trăi.

Dr. Luciano Marino spunea în 1973, la Roma: ”.... pentru Bandac izbucnirea inițială e determinată de contextul local, de solemnitatea rurală a Maramureșului... atunci se legitimează atmosfera de mister, uneori de neliniște care apare din aceste picturi elaborate cu atenție mărită...”.

Din păcate lucrarea despre care vorbim nu este foarte bine păstrată, având mici lacune de strat pictural în partea de sus, unde stratul pictural este mai subțire.

În partea de jos, unde stratul de culoare este mai păstos, sunt zone îngălbenite, datorate uleiului folosit. În colțul din stânga jos pânza este ușor ondulată.

Privind pânza pe verso constatăm că este de proastă calitate, subțire și bănuiesc că pânza conține și fibre artificiale, având în vedere deformarea suferită.

O degradare certă a suportului nu este dar, cum am spus mai sus, sunt desprinderi – pierdere de strat pictural. Pictura nu a fost vernisată deci, nu putem vorbi de alterarea vernisurilor.

Momentan lucrarea necesită o curățare, în urma unor teste de solubilizare, cu ajutorul unui amestec de solvenți, pentru a pune în valoare raporturile cromatice inițiale. De asemenea este necesară o reintegrare cromatică în zonele degradate – cele de sus – pentru a elimina diferențele dintre lacune și original. Integrarea cromatică se face cu culori compatibile și reversibile pentru refacerea unității artistice a picturii.

Pentru protecția lucrării împotriva factorilor ambientali, pictura se va vernisa cu rășini dizolvate în solvenți organici specifici. Verniul va asigura culorilor strălucire și profunzime. Pentru o bună păstrare a lucrării în continuare trebuie asigurat un microclimat stabil, acesta fiind o măsură fundamentală pentru conservarea picturii.

Măsurile de conservare privesc pe viitor și modul de expunere, depozitare, fotografiere, eventual ambalare și transport.

Keywords: *painting, oil painting, painting support*

OIL PAINTING TECHNIQUE

(Abstract)

The classic technique discovered by the Van Eyck brothers, probably the most widespread for the technological and expressive possibilities they offer: transparency or opacity, matte or watery appearance, fine or rough work, use of knife or brush, wet or dry retouching, oil painting technique is successfully used today on rigid, semirigid and flexible supports.

As an example for this technique we use an oil painting on a canvas called Winter Morning, 60 x 60 cm which is in the Botosani County Museum collection, created by the painter Mihai Bandac, born in Lăuceni, Satu Mare County, on October 5th 1939.